

Opinie & Debat

Beweringen & Bewijzen Max Pam

Eerst reclame, en dan pas Chesterton lezen

De Britse literator Gilbert Keith Chesterton (1874-1936), die zich net als Simon Carmiggelt liever journalist noemde, heeft een groot aantal journalistieke wijsheden op zijn naam staan. Dit is een van zijn beroemdste: 'Journalistiek is hoofdzakelijk het vertellen dat Lord Jones dood is aan mensen die niet eens wisten dat er een Lord Jones heeft geleefd.' Even cynisch is zijn opmerking dat journalisten eigenlijk niets anders doen dan het volschrijven van de achterkant van een advertentie.

Die laatste wisecrack kwam bij mij op, toen ik het *Delta Lloyd Magazine* las, dat onlangs bij *NRC Handelsblad* was ingestoken. Een puur commerciële uitgave. Voorin staat dat de inhoud niet valt onder de verantwoordelijkheid van de krant. Toch begonnen de verbanden pas in mijn hoofd te rinkelen, toen ik daarna het door journalisten vervaardigde wetenschapskatern van diezelfde krant openploeg.

Reclame is een wonderlijk fenomeen. Zo verbaast het mij al vele jaren dat Hoogovens - tegenwoordig Tata Steel - een duur schaaktoernooi onderhoudt, terwijl geen schaker daarom een kilo staal meer koopt. De weinige zakenlui die wel staal aanschaffen laten zich vermoedelijk ook niet leiden door weer zo'n prachtige mataanval van Magnus Carlsen. Maar, hoor je dan, het gaat in zo'n geval om 'naamsbekendheid' en die leidt tot meer goodwill en op lange termijn ook tot grotere omzetten.

Ongetwijfeld speelt de naamsbekendheid mee in dat prachtige kleurenmagazine van Delta Lloyd. Toch vond ik het een volkomen raadselachtige uitgave. Delta Lloyd is een grote verzekeringsmaatschappij. Je zou dus verwachten dat het magazine je een verzekering probeert aan te smeren, maar niets van dat alles. Het woord 'verzekering' komt in het hele blad niet voor. Wel siert dit motto de omslag: 'De wijmaatschappij. Samen doen'.

Binnenin staat het blad vol met artikelen over samen delen, samenredzaamheid contra zelfredzaamheid, sociaal kapitaal, filantropie, demotie en buitenaardse wezens die ervoor zorgen dat wij in het universum toch niet alleen zijn. Dat alles wordt verlichtigd met uitdrukkingen als *slaptivism*, *consumer to prosumer*, *intangible Heritage of Humanity*, *embarrassment factor* en *social peeing*, wat schijnt te betekenen dat je nu ook via de smartphone kunt vaststellen of de baby in zijn luier heeft gepoept.

Wat wil Delta Lloyd eigenlijk zeggen met dit magazine? Dat het ik-tijdperk voorbij is en wij het voortaan samen moeten doen met al die miljarden mensen op de aardkloot? Verbeter de wereld, begin bij jezelf, zoiets? Niek Hoek, de baas van Delta Lloyd, die wel aan het woord komt, pleit voor een kleinere overheid en voor 'meer ruimte voor grotere en kleinere bedrij-

ven'. Een behoorlijk belegen boodschap, zeker voor een ondernemer, waardoor mijn wijgevoel enorm werd getemperd.

Dat werd nog erger toen ik op Google de woorden 'Delta Lloyd woekerpolis' intikte. Ik had meteen duizenden hits te pakken, compleet met verwijzingen naar allerlei consumentenorganisaties die er schande van spraken. Ik begrijp dat Delta Lloyd graag af wil van dat woekeringa en dat het bedrijf daartoe stappen heeft ondernomen, maar het blijft geheimzinnig dat juist zo'n verzekeringsmaatschappij ons graag instopt onder het warme dekentje van allemaal samen.

Een dag later vond ik in het wetenschapskatern van de *NRC* een gedeeltelijke oplossing van het raadsel. De gezondheidsclaim

Mijn wij-gevoel werd enorm getemperd door de boodschap van Niek Hoek

van exotische gewassen, gepresenteerd als *superfood*, blijkt een volstrekte *fake*. Het is gewoon allemaal een kwestie van marketing. Wij kunnen ons onlangs eten aan goji-bessen - onlangs nog aangeprezen door Stephen Fry - acai-poeder, tarwegras en chia-olie, maar veel voegt het niet toe aan een normaal gezond dieet. Een handje noten en twee chocolade-eitjes per dag doen ook wonderen, heb ik begrepen.

Je kunt dat *superfood* zien als woekeren: je moet er flink voor betalen en het helpt niets. Je kunt er zelfs ziek van worden. Van de vele studies wijst er maar eentje op een positief effect van complementair en alternatief voedsel. Meisjes krijgen af en toe wat minder kriebel in hun neus, maar zelfs die uitkomst schijnt 'bedrieglijk'.

Een krant is een hybride doorgeefluik. De laatste decennia wat minder, maar nog steeds zijn het voor een belangrijk deel de advertenties die de journalistiek mogelijk maken. Dankzij Delta Lloyd is de *NRC* in staat een wetenschapskatern bij te voegen.

Op zoek naar meer Chesterton kwam ik terecht bij *The 12 Best Quotes of G.K. Chesterton*. Ze staan op de site van de *Huffington Post*, maar om ze te mogen lezen, moet je wel eerst een reclamefilmje zien.

Blijf thuis! Alleen dat kan politiek nog redden

Henri Beunders is hoogleraar geschiedenis aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Lokale verkiezingen

Mislukte verkiezingen vandaag leiden over twee of vier jaar tot een stelsel met directe democratie.

Sinds 1971 mag ik stemmen. En sinds 1971 is het vandaag de eerste keer dat ik dit niet ga doen. Met pijn in het hart. Ik achtte het mijn plicht als burger. Dat ik dit vaak in het Amsterdamse Hilton moest doen was terecht: de kiezer als vijfsterrenburger!

Helaas, er moet een daad worden gesteld. Als democraat wacht ik namelijk al sinds (D)'66 op echte invloed als kiezer. Dat is bijna een halve eeuw. En ondanks de lippendienst die CDA'er Buma en VVD'er Van Artsen - vlak voor zijn pensioen als burgemeester - nu bewijzen aan de gekozen burgemeester, het zal ook na vandaag niet gebeuren.

D66-minister De Graaf liet zich na zijn nederlaag in 2005 met directe democratie *benoemen* tot burgemeester van Nijmegen. Het systeem van benoemde burgemeester is een vorm van outplacement en pensioenstelsel voor politici. Stem daarom niet. Geen 55 of 45 procent opkomst, maar 5 procent of nog minder. De legitimatie van het huidige bestel moet naar nul.

PvdA-denktanker René Cuperus waarschuwt in zijn column (O&D, 17 maart) dat het gevolg van de voorspelde lage opkomst de teloorgang van het hele democratische idee zal zijn. Zijn conclusie: 'Democraten aller landen, verenigt U. Zolang het nog niet te laat is.' Waarvoor of waartegen

zei hij er niet bij. En ook bij hem over directe democratie geen woord.

Met Georgië is Nederland zo'n beetje het enige land in Europa dat nog benoemde politieke functionarissen als de burgemeester kent. Heel Europa loopt dus uit de pas, behalve wij.

Directe democratie brengt de hemel niet op aarde, dat is waar. Maar wel andere slogans dan in Amsterdam. D66: 'Luisteren, denken, doen' en 'Nu vooruit'. Gut, wie wil het omgekeerde? VVD: 'Ambitieuzer werk maken van Amsterdam.' Heerlijk helder Heineken was duidelijker.

Oké, het zal vanavond aardig zijn om wat blij en teleurgestelde gezichten te zien. Maar in steden als Amsterdam, Rotterdam, en ook Groningen, zal de PvdA, en de VVD, misschien toch weer in de coalitie komen. Wat andere poppetjes, maar politiek-bestuurlijke verandering? *No way*. Ook niet voor de burger.

Die decentralisatie betekent ook dat de burger nog gewoon voor een

loket van de overheid zal staan voor al zijn zorg. Het enige interessante zal de score van de moslimpartijen in Rotterdam en Den Haag zijn, en van de antimoslimpartij van Wilders. Tja.

'Waarom jongeren niet stemmen.' Die vraag probeerde schrijver Thijs Kleinpaste uit te leggen in *NRC Handelsblad* van 15 maart. Voor zover het stuk te begrijpen was, was het hierom. Jongeren zijn onrustig, ongeduldig, ja idealistisch, maar willen het anders doen. Silicon Valley is het voorbeeld. Daar heeft men plannen zich af te scheiden van de VS.

Briljant idee! Alle jongeren op Texel. Zijn we in Amsterdam ook van het scooterprobleem af. Ik weet niet of de hoofdstedelijke jongerenpartij Nieuwe Amsterdamse Toekomst (NAT) dit ook wil.

In dorpen en kleine steden kan het vast wel wat uitmaken of meneer Jansen of mevrouw Pietersen wordt gekozen. Maar raadslid worden voor 400 euro per maand, omgerekend 5 euro bruto per uur, welk talent trek je hiermee aan? Is dit het bedrag dat we overhebben voor onze 'belangrijkste vorm van democratie'? De kleidingindustrie in Bangladesh is nog royaler voor zijn personeel.

De burger heeft dus na vandaag net zo weinig te vertellen over de grote dingen als gisteren. Het woord burger komt trouwens in het D66-folder-tje dat ik kreeg niet één keer meer voor. Bij directe verkiezingen mogen we betere slogans verwachten. 'Geen Decentralisatie!', 'Alle Stadsdelen terug', 'Iedereen recht op een bejaardentehuis', en zo meer.

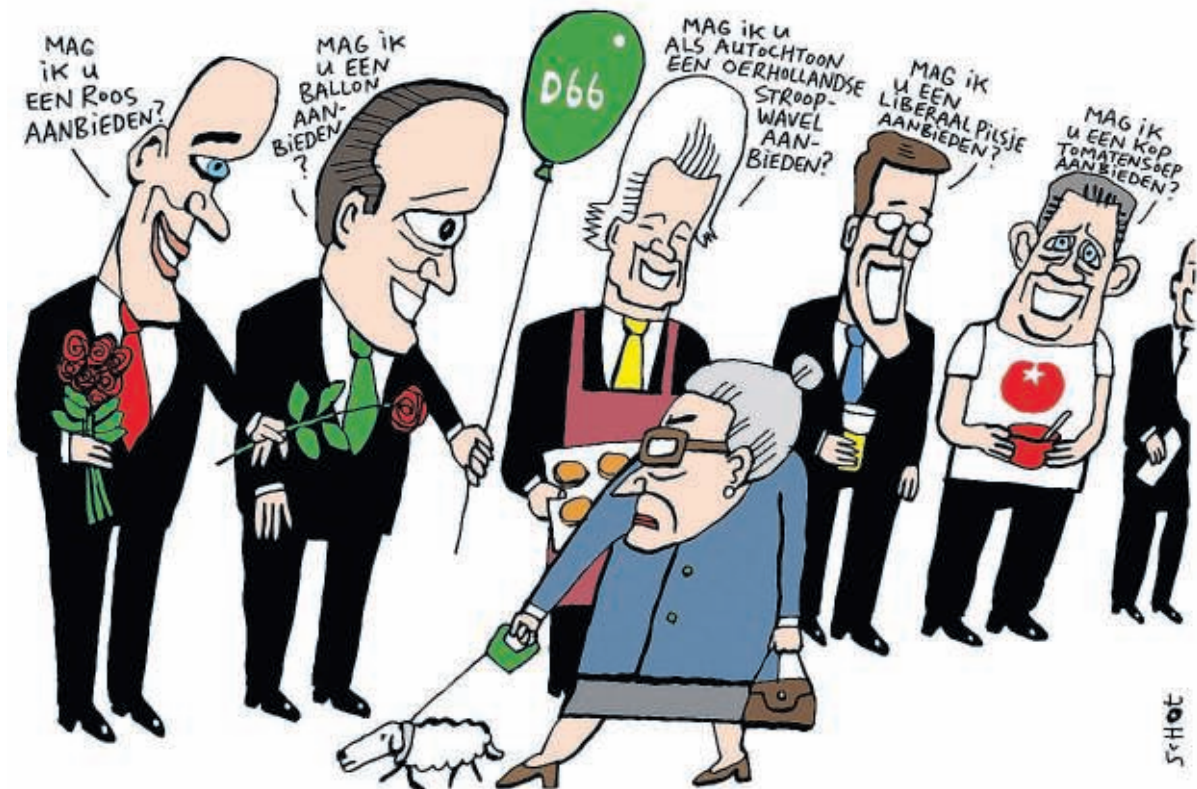
Nu zien we vanavond een efemere verschuiving van het electorale gemoed, meer niet.

Daarom is een ultralage opkomst de enige *wake-upcall* om tot politieke revolutie te komen. Komt die niet, dan komt die hopelijk van de burgers zelf. De boosheid op de ING is een gunstig voorteken. Mislukte verkiezingen vandaag leiden tot een beter stelsel over twee of vier jaar. Daarom: blijf thuis.

Geen 55 of 45 procent opkomst maar 5 procent of nog minder

De burger heeft na vandaag net zo weinig te vertellen als gisteren

Bas van der Schot

GEMEENTELIJKE RONSELCAMPAGNE 2014